

BAG MASKEN ATTER EN MASKE

Om kunst, okkultur og det politisk mærkelige

Den 17. januar 2019 dukker et politisk manifest for en revolutionær dæmonologi op på forlaget Nero Editions' hjemmeside. Afsenderen er det enigmatiske, italienske kollektiv Gruppo di Nun.

Det er knapt med oplysninger om denne gruppe. I skrivende stund har de kun udgivet manifestet. I den ledsagende pressemeddelelse beskriver de sig som et kollektiv af psykoaktivister. De bedriver en form for okkult modstand mod forskellige heteropatriarkalske dogmer ved blandt andet at promovere en alternativ form for ceremoniel magi på kabbalistiske principper. Målet er at bekæmpe, hvad de kalder "højrehåndsstien", midlet er "en ikke-dualistisk kærlighed til kosmossets entropiske disintegration" (Gruppo).

Det er ikke første gang, der ses en okkultering af det politiske, hvor det magiske og mytiske åbenbarer sig som det mørke stof omkring en tilsyneladende rationel diskurs. Historisk set løber der i Europa en tråd fra rosenkreuzere og frimurere frem mod den franske revolution sidst i det 18. århundrede og teosofiens insisteren på kvindefrigørelse og afkolonisering i slutningen af det 19. århundrede (Cussans). I det 20. århundrede ses det tydeligt i tiden efter første verdenskrig ikke blot i surrealisternes anarkisme, men også i f.eks. nazisternes interesse for hedenskab og andre måder at rigge

virkeligheden til på (Lachman, *Politics*). Helt fundamentalt kan man tale om, at ligheden mellem magi og politik er, at begge vil 'ændre verden ved viljens kraft', hvilket, som jeg vender tilbage til, er en klassisk definition på magi.

Højrehåndsstien, som Gruppo di Nun har svoret at bekæmpe, dækker over den form for magi, der søger kontrol over den materielle verden og, ultimativt, en slags menneskelig apoteose, idet den ofte akkompagneres af en egoistisk fantasi à la Ayn Rands. Over for dette sætter Nun-gruppen en venstrehåndssti med en klar politisk konnotation (Gruppo). Den er kollektiv og reparativ og modsvarer den nye højrefløjs brug af 'meme magick' – en slags mytisk billedpolitik, der er formgivet til at kolonisere bevidstheden – med en tilsvarende form for venstreorienteret og antifascistisk okkultur.¹

Denne oppositionelle position fremgår af selve kollektivets navn. Navnet er valgt med tanke på – og i modsætning til – Gruppo di Ur, en sammenslutning i slutningen af 1920'erne omkring den selvudnævnte superfascist Julius Evola, en italiensk traditionalist i revolte mod den moderne verden, der levede gennem den historiske fascisme og i dag ses som en af nyfascismens vigtigste ideologer. For eksempel refererer både amerikanske Steve Bannon og russiske Aleksandr Dugin til ham i nutiden (Sedgwick).

Ur-gruppen havde som erklæret mål at skabe en magisk idealisme og ville altså finde en måde at påvirke verden gennem sindets kræfter. At det ikke blot handler om en form for realpolitik, men også om det menneskelige potentiale og magi – spekulative systemer omhandlende hvordan vi kan ændre verden og os selv – forklarer, hvorfor Nun-gruppen kalder sig for psykoaktivister. I lighed med Ur-gruppen søger de en politiseret form for magi, der på samme tid ændrer og genfortryller virkeligheden, men med omvendt fortegn: for at modstå og bekæmpe fascistiske tendenser og for nye fællede.

Nun-gruppens *Revolutionary Demonology* udkommer på forlaget Urbanomic, der er hjemsted for mange, der tidligere har været tilknyttet Cybernetic Culture Research Unit (CCRU) ved Warwick University, en gruppe

1 For en gennemgang af den såkaldte *alt-rights* brug af *meme magick* og memes som Pepe the Frog til at understøtte Trumps kurs mod det hvide hus i 2016 se Lachman, *Dark Star*. For en bredere gennemgang af okkultur-begrebet se Opstrup, *Vores fjende*.

Fig. 1. Gruppo di Nun

uden større kohærens, som blev ledet af Sadie Plant og Nick Land i perioden fra cirka 1995 til 2003, og som var fælles om en dyrkelse af H.P. Lovecraft og til dels Gilles Deleuze. Teoretikere som Reza Negarastani, Robin Mackay og Mark Fisher har været tilknyttet dette center, og Urbanomic har været centralt placeret i 2010'ernes diskussioner af et begreb som spekulativ rea-

lisme. Med dette ønsker jeg blot at fremhæve det underliggende slægtskab mellem Nun-gruppens begreb om magi og CCRU's ide om hyperstitioner, et begreb, der ifølge Land beskriver de selvopfyldende profetiers teknovidenskab, og et slægtskab, jeg vender tilbage til.

Den neoliberale globalisering medførte en form for politisk håbløshed, hvor apati og distance til det politiske var udbredt, men i kølvandet på finanskrisen, populistisk opportunistik og pandemi er dette ved at ændre sig, og forholdet til det politiske tenderer mod at blive mere vredt (Hochuli et al.). Efter årtier med kapitalistisk ekspansion foregår der i dag en "indre drejning", hvor forskellige former for re-lokalisering træder i stedet for globalisering. Denne indre drejning har medført en interesse for det spekulative og mærkelige som måder at udfordre konsensusvirkeligheden på, hvilket kommer til udtryk generelt i samtidskunstens interesse for ideer taget fra science fiction, mytologi og det okkulte i det hele taget, og specifikt i Nun-gruppens orientering mod magi som et redskab til at opnå politisk agens. Drejningen ses også inden for de aktivistiske miljøer, hvor den bliver et middel til myndiggørelse i en kontekst af politisk håbløshed. Et relevant eksempel kunne være de seneste års genkomst af heksefiguren og den indre heks – som et udtryk for en 'forvildning' – i en række aktivistiske kontekster (Opstrup, *Den utæmmelige*).

For at overveje drejningens politiske implikationer undersøger jeg i det følgende forhistorien til Nun-gruppens manifest for en revolutionær dæmonologi. Denne lokaliserer jeg først og fremmest i 1990'ernes postsituationistiske taktiske mediescener, der inkluderede forskellige initiativer som London Psychogeographical Association, Association of Autonomous Astronauts, International Necronautical Society og the Yes Men for blot at nævne nogle få. Ved at se nærmere på Luther Blissett-projektet fra denne periode diskuterer jeg, hvordan et arsenal, der kombinerer det radikalt politiske med det magiske, og som iscenesætter det mærkelige som en strategi til at udvide terrænet for ikke blot det politiske, men også det æstetiske, kan kontekstualiseres.

Først introducerer jeg magi og det mærkelige som politiske størrelser, og derefter analyserer jeg Luther Blissett-projektet. Dette leder frem til nogle refleksioner over det mærkeliges æstetik og myteskabelse/ver-

densbygning som strategi, samt hvilke typer af subjektivitet initiativer som Nun-gruppen og Luther Blissett-projektet producerer nu og dengang. Med afsæt i britiske the Kindred of the Kibbo Kift – som gik fra at være en kunstorienteret ungdomsbevægelse, der i en futuristisk vision ville være morgendagens oprindelige folk, til at blive en politisk bevægelse, der repræsenterede et alternativt forhold til naturen i 1930'ernes politiske klima – overvejer jeg afslutningsvist, hvad der betegner en fremtidig subjektivitet, der søger en ny tids intellektuelle barbari.

MAGI OG DET POLITISK MÆRKEDELIGE

1990'erne startede ud med Sovjetunionens fald og Francis Fukuyamas berømte tese om historiens afslutning på grund af det tabte ideologiske alternativ.

Taktiske mediegrupper som the Neoist Alliance, London Psychogeographical Association og the Association of Autonomous Astronauts trak æstetiske veksler på forudgående bevægelser som fluxus, Situationistisk Internationale, surrealisme og dada (se f.eks. Autonome a.f.r.i.k.a. gruppe). Med afsæt i disse kunstbevægelser kombinerede grupperne revisionistiske former for marxisme og anarkisme med okkulte størrelser som kraftlinjer, frimureri, konspirationer, stensætninger og ufo-observationer for at finde en anden måde at diskutere politik på inden for rammerne af den såkaldte antiglobaliseringsbevægelse.

Okkulteringen af det politiske skyldtes i nogen grad et ønske om at undgå rekuperation fra universiteternes forskningsmiljøer, der havde påbegyndt en stadig igangværende reception af de situationistiske bevægelser, men som fandt de mere esoteriske spekulationer uspiselige (se f.eks. Hemmens og Zacarias). Det var dog også del af en generel tendens til at søge tilbage til modkulturen i 1960'erne, som i 1980'erne f.eks. fandt udtryk i Thee Temple ov Psychick Youth og deres brug af begrebet 'okkultur' til at betegne både sammensmeltningen af okkultisme, kunst og massekultur, og måder hvorpå man kan instrumentalisere de to førstnævnte for at intervenere i sidstnævnte (Opstrup, *Vores fjende*).

Men hvorfor overhovedet det okkulte? Ordet betyder egentlig 'det skjulte' og er en slags skraldespandskategori i den vestlige kulturhistorie,

som forskellige former for afvist viden er blevet henvist til (Hanegraaf). Ovenover definerede jeg kort magi som det at ændre verden ved viljens kraft, en intention, der er en fællesnævner for al aktivisme. Magi vil altså skabe forandring, men hvordan kan den bruges politisk frem for mere individualistisk og/eller eskapistisk?

De klassiske definitioner findes hos antropologen James Frazer og magikeren Aleister Crowley. Det er hos Crowley, vi finder definitionen af magi – eller *magick*, som han stavede det – som en ændring af verden ved viljens kraft. I *Magick in Theory and Practice* fra 1929 giver han selv det helt lavpraktiske eksempel: at udgive en bog. Derigennem ændrer man folks måde at tænke på, hvorved de begynder at handle anderledes og ultimativt ændrer verden. Ligesom magi har en berøringsflade med det politiske, har den også en med kunst. Hos Frazer betegner magi i hans *The Golden Bough*, udgivet første gang i 1890, forskellige praksisser til at bringe spirituelle og overnaturlige kræfter under menneskelig kontrol og derved evnen til at manipulere tilfældigheder. Hvad der binder de forskellige definitioner sammen, er, at man forsøger at påvirke verden gennem det usynlige, hvor man opererer med forskelle og ligheder frem for kausalitet, mønstergenkendelse i stedet for matematik.

Religionshistorikeren Antoine Faivre, der var med til at grundlægge studiet af den vestlige esoteriske tradition som akademisk disciplin, peger på, at det esoteriske er en tankeform. Den kendetegnes ved tilstedeværelsen af forskellige karakteristika, heriblandt ideen om, at der er korrespondenser mellem mikro- og makrokosmos, og at naturen er levende. Det hele hænger sammen i det esoteriske verdensbillede, hvilket indebærer en transmutationserfaring, da det er en viden, der ændrer den, som tilegner sig den (Faivre). I grove træk kan man sige, at der er tale om analogisk tænkning sat over for den aristoteliske logik, hvor begge giver en mere eller mindre komplet forklaringsmodel, men hvor de gensidigt udelukker hinanden, og hvor den førstnævnte indebærer en kritik af ikke blot Blakes sataniske møller, men af selve rationalitetens instrumentalisering.

I det moderne er magisk tænkning altså en måde at udfordre konsensusvirkeligheden på. Den er ikke blot i modsætning til videnskabelig tænkning, men også til religiøs. Magi trækker på mytologiske strukturer,

tiden bliver dybere, og forholdet til naturen er et andet, hvilket resulterer i en form for mystisk naturalisme, der er erfaringsbaseret og ikke trosbaseret. I stedet bliver det en slags religion uden guder, der har vist sig at tiltrække mange rodløse og kreative sjæle i den vestlige modernitet. Moderne hedenskab har for eksempel sin oprindelse i den tyske romantik, hvor en beundring for antikken blev kombineret med nostalgi efter en svunden fortid og et ønske om en organisk helhed mellem folk, kultur og natur i slutningen af det 18. århundrede (se f.eks. Treitel). Dette fandt udtryk i nye myter, hvor skæbne var organiseret på en mere intelligent måde (hvilket f.eks. kommer til udtryk gennem synkronicitet), og hvor de, der benytter myten, ikke så et fremtidigt fællesskab som produceret af kollektive institutioner, men som et produkt af individuel transformation igangsat af mytens kraft.

Det politiske dækker i denne henseende ikke blot over strategier til at skabe materiel forandring i samfundet, men også over troer og strategier, der kan spørge ind til, dekonstruere og omskrive diskurserne omkring identitet og individuel transformation. Ved at sammenflette psykisk og social revolution får kulturelle former, der trækker på det okkulte og var i opposition til datidens borgerlige kultur, en ny værdi. De kan benyttes til at sætte spørgsmålstegn ved oplysningstænkningen og de kapitalistiske strukturer.

Denne okkult-spirituelle tråd løber også gennem den moderne kunst fra Wassily Kandinsky og Piet Mondrian til et værk som Bruce Naumans *The True Artist Helps the World by Revealing Mystic Truths* (1967), der peger på kunstneren som en moderne Prometheus, eller – med et eksempel fra den danske modkultur – Ebbe Reichs romanbiografi om Crowley, *Eventyret om Alexander 666* (1970). Tråden er måske mest tydelig hos symbolister og surrealistere, hvor det okkulte blev et våben i en modkulturel politik, der ville transmudere verden både poetisk og socialt gennem kunsten (Opstrup, *Mouth of Madness*).

Surrealisternes eksperimenter med at sammenblande kunst, politik og okkultisme fortsatte i efterkrigstiden og inspirerede – ofte via situationisterne og 1960'ere-avantgarden – direkte 1990'ernes taktiske mediescener, som for en stor dels vedkommende fandt sted i udkanten af eller decideret

uden for kunstinstitutionen, der ofte abonnerer på en lineær og teleologisk narrativ. I den fortælling afløser det ene æstetiske nybrud det andet og peger til sidst på abstraktion som kunstens ypperste form, som det eksempelvis kendes fra Clement Greenberg. I stedet skabte de taktiske mediegrupper en alternativ genealogi gennem appropriation, kollage og détournement, der pegede på dem selv som de sande arvtagere til den modernistiske avantgarde fra århundredets begyndelse (se f.eks. Home, *Assault on Culture*).

LUTHER BLISSETT-PROJEKTET

Luther Blissett er ét ud af en række initiativer i 1990'erne, der benyttede sig af kollektive myter og åbne identiteter, som det stod enhver frit for at bruge (se f.eks. Home, *Mind Invaders*; Deseriis). Projektet blev igangsat i løbet af sommeren 1994 af et internationalt sammenrend af "revolutionære, digtere, besættere, kunstnere, m.m." (Blissett 43).

Ideen opstod i Norditalien, hvor en gruppe kunstnere og aktivister, der var tilknyttet de venstreradikale miljøer omkring besatte infocentre, besluttede, at alle kan blive Luther Blissett: Man skal blot adoptere og benytte navnet. Flere af deltagerne havde en baggrund inden for mail art, neoisme og den såkaldte Transmaniac-bevægelse, der var opkaldt efter John Shirleys cyberpunkroman *Transmaniacon* (1979). Andre kom fra at have deltaget i at producere subkulturelle 'zines, musik og gadeteater, og sammen undersøgte de muligheder for at undergrave kapitalismen ved at benytte de nyligt opståede cyber- og netkulturer (Deseriis 135 f.).

I deres manifest krediterer Luther Blissett selv fluxuskunstneren Ray Johnson – som var central i opstarten af mail art-bevægelsen – for ideen om de åbne identiteter. Johnson skabte præcedens for legen med identiteter ved blandt andet at invitere tilfældige mennesker til fest, fordi de alle var opført i telefonbogen under samme navn. Ideen kan dog føres tilbage til kollektive folkemyter og *nom de plumes* som Arme Konrad, general Ludd og – tættere på vores samtid – Subcommandante Marcos, den semifiktive talsmand for zapatisterne i Chiapas, der blev en af hovedinspirationskilderne for antiglobaliseringsbevægelsen. Direkte forløbere kan findes inden for forskellige grupperinger i 1980'erne, for eksempel neoismens brug af åbne

Fig. 2. Luther Blissett

identiteter som Karen Eliot og Monty Cantsin eller Thee Temple og Psychick Youths brug af Eden og Kali som betegnelse for henholdsvis mandlige og kvindelige medlemmer (Opstrup, *The Way Out* 180).

Luther Blissett rækker ud mod både det okkulte og et andet forhold til naturen ved eksplicit at påberåbe sig identitet som druide (41). Siden flere personer deler den samme identitet, er Luther Blissett ikke et individ, men et condivid (44). Som i den berømte scene fra Stanley Kubricks film *Spartacus* (1962), hvor individerne i slavehæren én efter én stiller sig frem og erklærer sig for Spartacus, kan disse åbne identiteter fungere som et slags skjold mod den etablerede magts forsøg på at identificere og individualisere sine fjender.

Luther Blissett-projektet tog først og fremmest fart i Italien, hvor der opstod lokale afdelinger i bl.a. Rom og Bologna. Der var dog også grupper, der aktivt benyttede condividet i Slovenien, hvor Luther Blissett bl.a. skrev manifestet "10 Things in the Covenant", og i Storbritannien, hvor Luther Blissett aktivt samarbejdede med både the Neoist Alliance og London Psychogeographical Association (se Home, *Mind Invaders*). Ikke blot var den oprindelige bærer af navnet Luther Blissett en britisk fodboldspiller af

jamaicansk herkomst, der uden stor succes spillede for AC Milan, men det var også i London, at projektets direkte forløbere kunne lokaliseres i krydsbestøvningen mellem postsituationisme og okkultisme, der især opstod omkring brugen af begrebet psykogeografi (Coverley).

Dette begreb opstod – inspireret af surrealisternes driven omkring i bymiljøer på må og få – i lettristiske kredse i 1950'erne, blev videreudviklet af situationisterne og bestod i udgangspunktet af en form for ludiske studier af de præcise effekter, de geografiske omgivelser har på individets følelser og opførsel (Debord). I 1980'erne begyndte begrebet at blive genstand for akademisk interesse, hvilket resulterede i, at folk som forfatteren og kunstneren Stewart Home, det tidligere medlem af den venstre kommunistiske gruppe Class War Fabian Tompsett, og forfatteren Iain Sinclair blandede det med mystiske og okkulte elementer for at gøre begrebet mindre spiseligt for akademisk rekuperation (Home, *Mind Invaders*).

Psykogeografien blev en metode til at fremmane en dybere tid kendetegnet ved kraftlinjer, psykiske hotspots og skjulte fortællinger i det urbane landskab, som kunne benyttes til en aktivistisk og kommunistisk kritik af etablissementet, og som blev en forløber for 2010'ernes hauntologi, hvor 1990'ernes aktivistiske gestus blev en del af hjem søgelsen som endnu én af ovenfor nævnte Mark Fishers tabte fremtider.

I modsætning til de åbne identiteter fra 1980'erne, som f.eks. Monty Cantsin, var Luther Blissett fra begyndelsen mere orienteret mod aktivisme end mod de kulturelle scener. Udspringet var ofte de autonome og postautonome miljøer omkring besatte infocentre og ungdomskulturer som punk og industrial. Direkte handling var fra starten en del af strategien. Dette kunne tage form af blokeringer af infrastruktur, uofficielle gadefester og besættelser. Det var en understregning af, at det handlede om selvbestemmelse og om selv at producere forskellige kulturelle artefakter som plader, bånd og magasiner i en bevægelse, der ikke blot stod i gæld til situationisterne, men i lige så høj grad til 1970'ernes sociale bevægelser som *Autonomia* og feminismen (se f.eks. Lotringer og Marazzi). Samme tilgang blev overført til mødet med massemediernes.

Ved at konstruere falske begivenheder og historier, som pressen blev manipuleret til at cirkulere, intervererede Luther Blissett direkte ind i

massemediekulturen i lighed med samtidige grupper som f.eks. The Yes Men (Thompson og Sholette). I slutningen af 1995 rapporterede medierne i Italien for eksempel om satanisk graffiti og mulige dyreofringer i bjergene omkring Viterbo, cirka 50 kilometer nord for Rom. Den lokale Luther Blissett-gruppe var begyndt at male hagekors og graffiti rundt omkring på byens vægge og efterlade spor, der antydede afholdelsen af sorte messer i lokalområdet. Alt imens bombarderede de den lokale presse med læserbreve, som ved første øjekast gav indtryk af at være blevet skrevet af bekymrede borgere. Dette resulterede i en sneboldeffekt, der insinuerede forbindelser mellem det lokale, højreorienterede byråd og fiktive, okkulte nynazistiske grupperinger, hvilket hurtigt igangsatte en række artikler og reaktioner fra den landsdækkende presse.

Bologna-gruppen duplikerede begivenhederne og efterlod blandt andet et kranium på en banegård i 1996. I 1997 nåede mediehysteriet og den tilsvarende moralske panik sit højdepunkt. Kulminationen blev, at Luther Blissett sendte beviser på, at historien var falsk, og at de var dens ophavsmænd, til den landsdækkende tv-kanal RAI 1. Samtidig med at begivenheden udstillede mediernes trang til sensationisme, udstillede det den katolske kirkes hykleri, idet gruppen beviste, hvordan en ultrakonservativ fløj i kirken havde manipuleret vidner og fakta for at styrke deres egen indsats (Deseriis 150 ff.).

Condividet er en klassisk trickster, som ved brug af postmoderne ironi, falsk information, plagiering, absurd humor og generel forvirring baseret på en form for overkodning underminerer størrelser som sandhed, identitet, krop og medier. Først og fremmest er det en slags medieaktivisme, der yder modstand mod det spektakulære samfund ved at fortælle løgnehistorier, der skal accelerere samfundet hen mod et kommunikationssammenbrud, hvor den virtuelle verden forsvinder, og den reelle verden kan åbenbare sig igen (Blissett 42). Våbnet til at skabe nye sammenhænge mellem tingene og ødelægge de gamle hierarkier er vittigheden (43).

Det kan være svært at se det effektive i ironi som politisk virkemiddel i en tid, hvor det ofte virker, som om der ikke er så meget at grine af, men selv om det er let at klandre 1990'er-aktivismen for en tro på, at eskapistiske og hedonistiske eventyr med spontane gadefester og karneval udgør en valid

form for modstand, og at protest og dans ikke bare udgør en form for midlertidig forløsnings (se f.eks. Hochuli et al.), skærpede de opmærksomheden omkring mediernes rolle i at skabe og vedligeholde det spektakulære. Som de skrev, udvidede de opfattelsen af social kamp til også at indbefatte det positive i samtidens urbane massekultur, hvor udgangspunktet er manipulationen og omvæltningen af mytternes sprog (Blissett 41).

Dette medførte en gryende forståelse af, at cyberspace og internet er vigtige arenaer for aktivisme. Internettet har været en medvirkende faktor til, at virkeligheden uophørligt betvivles i det 21. århundrede, hvor informationsstrømmene er som taget ud af en Philip K. Dick-roman. Gennem dette foregreb Luther Blissett også fokuset på algoritmer og alternative sandheder, hvor det bliver nødvendigt at yde modstand i et terræn, der i høj grad er produceret af forskellige former for mytisk historiefortælling, og hvor virkeligheden måske er blevet til, hvad samme Dick i novellen "I Hope I Shall Arrive Soon" fra 1980 definerede som det, der ikke forsvinder, når man holder op med at tro på det.

Luther Blissett-projektet nåede officielt sin ende 6. september 1999, hvor Bologna-gruppen udsendte en pressemeddelelse under overskriften "Seppuku". I den redegjorde de for, hvordan projektet i lighed med relaterede grupperinger som for eksempel Association of Autonomous Astronauts (der eksisterede i perioden 1995-2000) var led i en femårsplan, som for Luther Blissetts Bologna-gruppe var kulmineret i udgivelsen af den historiske kollektivroman *Q* (1999), der *en passant* og apropos konspirationsteorier senere er blevet flittigt citeret af QAnon.

Den ældre del af gruppen, der havde rødder tilbage i Transmanica, dannede herefter skriftkollektivet Wu Ming, hvor de har fastholdt en form for kollektiv afsender, men dog har offentliggjort deres borgerlige navne.² Den yngre del fortsatte aktiviteterne som netkollektivet 0100101110101101. org, mens for eksempel Rom-gruppen skiftede navn til Men in Red (MIR).

2 Roberto Bui, Giovanni Cattabriga, Federico Guglielmi og Luca de Meo var forfatterne bag *Q*, som efterfølgende dannede Wu Ming. I 2001 sluttede Ricardo Pedrini sig til Wu Ming-gruppen, som Luca de Meo forlod i 2008. Se <https://www.wuming-foundation.com> for en komplet liste over deres publikationer.

Wu Ming producerer i 2022 stadig historiske romaner, samtidig med at de fastholder et aktivistisk engagement (se f.eks. Wu Ming).

MYTESKABELSE SOM STRATEGI

I lighed med Gruppo di Nun er der hos Luther Blissett en forbindelse mellem okkultisme, højrefløjspolitik, nyfascisme og muligheden for at bekæmpe de sidste gennem den første ved at overføre modstanden til et terræn, der benytter sig af myteskabelse som strategi og insisterer på, at dette i sig selv udgør en politisk aktivitet.

Myten er ikke blot en del af det politiske arsenal i dag. Den er også en central størrelse inden for samtidskunst og filosofi. Blandt andre Simon O'Sullivan og David Burrows, henholdsvis en britisk kunstteoretiker og en britisk billedkunstner, der samarbejder i performancegruppen *Plastique Fantastique*, har taget det mytiske og fiktionelle op som en forståelsesmodel for nutiden.

Burrows og O'Sullivan skelner mellem tre forskellige mytefunktioner i samtiden, hvad de kalder henholdsvis *mytepoesis*, *mytevidenskab* og *myte-teknesis*. Overordnet bliver de tre funktioner bundet sammen af et begreb om 'fiktionalisering'. Mennesket er et historiefortællende pattedyr, og måden, hvorpå vi tænker fortid, fremtid og nutid, har ofte afsæt i fortællinger, der placerer sig et sted mellem det fiktive og det faktuelle.

Fiktionaliseringsstrategier har ligheder med magi. Begge dele involverer en vis manipulation af det virkelige eller i det mindste en udforskning af andre virkeligheder uden for konsensusvirkeligheden. Ved at bruge begrebet som et udsagnsord – at man fiktionaliserer – ønsker Burrows og O'Sullivan ikke blot at spørge ind til den fornyede interesse for det fiktive i disse år, som finder udtryk i bl.a. den såkaldt spekulative realisme eller de forskellige posthumanismer, der leger med forholdet mellem fri leg og forskellige sandhedskriterier. De ønsker også at understrege, at de tre mytefunktioner på hver deres måde peger på måder at tænke, skrive, forestille sig og performe andre verdener og sociale kroppe på, som adskiller sig fra de dominerende måder, hvorpå vi for øjeblikket organiserer vores livsverden. Mytevidenskab handler for Burrows og O'Sullivan om at produ-

cere alternative perspektiver og modeller, mens myteteknesis handler om måder, hvorpå teknologien gør sig gældende både diskursivt og materielt.

Den første mytefunktion, myteskabelse [*mythopoiesis*], tager derimod ofte form af, hvad Burrows og O'Sullivan kalder 'performativ fiktionering'. Denne form for fikcionalisering er de verdensbyggende praksisser. De fortæller om kommende verdener, nye folk og nye fællesskaber. Samtidig er det en fiktion om selvet, som eksperimenterer med, hvad det menneskelige kan blive til (53). Gennem handlinger og performances eksperimenteres der med nye subjektiviteter og kollektiviteter, men Burrows og O'Sullivan insisterer på, at funktionen er fabulerende og ikke utopisk. Mytefunktionen lover ikke en anden verden. Den lover en anden måde at være til på. Som en del af det politisk mærkelige er der en pointe i, at det er en fiktion om tilblivelse.

Ved at fiktionere andre måder at tænke, tale, relatere og eksistere på bliver myteskabelse en kunst og en videnskab, som prøver at hidkalde noget i os, som ikke er os. En anden verden bliver fiktioneret frem inde fra den allerede eksisterende verden, men den bliver ikke produceret; dét er en opgave for det politiske. Hvad der i stedet skal produceres, er nye subjektiviteter.

De forskellige mytepoietiske praksisser skal fremmane et kommende folk, der kan bebo en anden verden. Dette finder ofte udtryk i en montageform, der arbejder med teknikker som looping og indlejring. Klassiske eksempler kunne være forfattere som J.G. Ballard og William S. Burroughs, der begge inden for SF-litteraturens vide rammer arbejdede med at producere myter, som ville gøre de eksisterende myter overflødige. Det kunne også være Luther Blissetts Q, fragmenteret fortalt gennem brudstykker og breve, hvor de subjektiviteter, som Luther Blissett skrev frem, talte direkte ind i antiglobaliseringsbevægelsen omkring årtusindskiftet.

DET MÆRKELOGES ÆSTETIK

Udover at CCRU – som vi så Nun-gruppen ligge i forlængelse af – eksplicit forskede i den samme form for cyberkultur som Luther Blissett var en del af, formulerede Nick Land også et greb om 'hyperstition', der ligger tæt

på både Luther Blissetts brug af alternative sandheder og et begreb som fikcionaliseringer. Ifølge Land er hyperstitioner "de selvopfyldende profetiers eksperimentelle teknovidenskab" (Carstens). De kan gøre løgn til sandhed, samtidig med at de åbner for en mere spekulativ, økologisk bevidsthed, hvor mennesket ikke længere udgør universets centrum.

Hyperstitioner er interessante i denne sammenhæng, fordi de fungerer som en slags magiske sigiller, der peger på et kollektivt behov for en omformulering af forholdet til sandhed (filosofi) og tradition (historie), af forholdet mellem verden og forestillingsevne (kunst, litteratur) og af forholdet til institutioner (formelle og uformelle fællesskaber, medier, organiseringsformer), men uden at komme med et kollektivt svar på, hvordan det skal ske. I stedet bliver de, som det mærkelige i sig selv, led i en deterioriserende bevægelse, der åbner for en spredning af nye heterologier og nye selvkonstruktioner af subjektivitet baseret på en omvurdering af værdier og referencer.

Fordi det mærkelige trives som en svamp i mørket på en fascination af det Andet og det, der er udenfor, stiller det altid et politisk spørgsmål. Enhver drøm om en potentiel fremtid er nødt til at drømme forandringer i forhold til, hvordan vi tænker, og hvordan vi opfører os. Luther Blissett og Nun-gruppens kombination af mystik og politik til at skabe fikcionaliseringer, der bruger spekulative elementer fra konspirationsteori, okkultisme og myte for at diskutere det politiske med andre termer, peger mod en tilstedeværelse af noget, der ikke hører til, og altså mod, at noget udenfor er brudt ind, hvilket er Mark Fishers definition af det mærkelige, eller hvad han kalder '*the weird*' (Fisher).

Det politisk mærkelige beskriver altså en åbning vendt mod det fabulerende. Det mærkelige finder sted på den porøse grænse mellem fiktion og faktion, hvor vores virkelighed i lige så høj grad formes af fabuleringer og fikcionaliseringer som af vores materielle omgivelser. Det er altid ubestemmeligt. Fordi det befinder sig i mellemrummene mellem tingene, kan det i lighed med symbolet være to ting på samme tid. Ved at skabe en stemning af det nye og det ukendte åbner det et rum for afvigelse, hvorfra det bliver muligt at udfordre etablerede definitioner gennem forskellige myter og fortællinger om, hvem vi kan blive.

Det politisk mærkelige signalerer en opløsning af de faste grænser mellem det rationelle og det irrationelle, samtidig med at det betegner en genkomst af det monstrøst Andet. Denne mærkeliggørelse af det politiske var tydelig som tendens i 1960'erne, tænk for eksempel på yippiernes forsøg på at levitere Pentagon. Den fik en genkomst i 1990'erne, og den er igen tydelig i vores samtid med bl.a. Gruppo di Nun, hvor politik bliver sammenfiltret med konspirationsteorier, disinformation og såkaldt post-sandhed. Som størrelse peger det på det materialistiske verdensbilledes utilstrækkelighed til fyldestgørende at beskrive sanseverdenen og er med til at producere nye subjektiviteter, hvor marxistiske analyser og utopiske håb møder stencirkler, okkultisme, satanisme og ufo'er, hvilket resulterer i en yderligere erosion af forholdet mellem fiktion og virkelighed.

DE NY BARBARER

Hvis 1990'ernes revolutionære subjekt var den fleksible personlighed, der indtog en position, som var udenfor, men imod, så er den type subjektivitet, som Gruppo di Nun bringer på banen, resolut udenfor. Barbarisk, magisk, monstrøs er den alt det, som vi udelukkede fra vores civiliserede en-planets-verden under ét styre, og som nu er kommet tilbage for at hjem søge os. Dette udenfor kan bruges som en ressource til revitalisering af en mere eller mindre håbløs kamp. Som vi så det hos Luther Blissett, bliver latteren et vigtigt våben at frisætte sig igennem. Hvis vi vil overleve kulturen, må vi gøre det leende, som Walter Benjamin minder os om. Også selv om latteren er barbarisk (Benjamin 24).

Netop barbari er interessant i denne henseende. David Graeber og David Wengrow skriver i deres *The Dawn of Everything*, at oprør gennem størstedelen af historien har bestået i at desertere for at tilslutte sig de nærliggende barbarer på den anden side af bymurene, men at noget i mellemtiden er gået galt, i hvert fald set fra barbarernes synspunkt (445 f.). Der er ikke længere et sted uden for bymurene.

Hos Benjamin bliver dette udenfor placeret indeni, i latteren, en tilstand af indre frihed. Efter den første verdenskrig oplevede Benjamin, at vi levede i en art nyt barbari på grund af erfaringsfattigdom, en fattigdom på, hvad

det vil sige at være menneske. Men dette barbari skal forstås som et positivt begreb, “[f]or hvor fører fattigdommen på erfaringer barbaren hen? Den fører ham til at begynde forfra: at begynde på ny; klare sig med lidt; at konstruere et grundlag af ganske lidt og uden at se til højre eller venstre” (20).

Måske er det således blevet på tide at vende spørgsmålet om socialisme eller barbari på hovedet. Det, som både Luther Blissett og Nun-gruppens revolutionære dæmonologi peger frem mod, er en genkomst af barbaren, en genkomst af det utæmmede og af den fantasi, som konfronterer den kapitalistiske realisme med et løfte om, at tingene kan indrettes på en anden måde. For CCRU kunne det store udenfor findes i et spekulativt rum baseret på H.P. Lovecrafts forfatterskab og dets kosmiske pessimisme, hvor mennesket er ligegyldigt og kun overlever i kraft af sin ignorance om, hvordan universet er indrettet. Måske er det på tide at vende sig mod en anden af den mærkelige histories mestre efter et andet kodeord end nihilisme?

Hos texaneren Robert E. Howard, der stod bag historierne om barbaren Conan fra Cimmeriam, og som var en del af den såkaldte Lovecraft-cirkel i 1920'erne, støder vi på en anden kosmologi, hvor det utæmmede altid sejrer til sidst. Lovecraft tillod de spekulative realister at tænke det ikke-menneskelige og en verden uden mennesket. Howard giver os derimod muligheden for at tænke det mere-end-menneskelige og en verden, hvor mennesket ikke længere står i centrum. Hvis det politisk mærkelige er et udtryk for noget, der ikke hører til, for en genkomst af det monstrøse, er barbaren i dette perspektiv en anden form for monster, der er i stand til at åbne nye mulighedsrum, der er vildere, og som peger på, at der stadig er et udenfor, der kan nås.

Op gennem 1920'erne og 1930'erne, hvor Howard skrev om sværd og sandaler, eksperimenterede forskellige grupper allerede med, hvad der skulle til for at blive en ny tids intellektuelle barbarer og derved overvinde modernitetens og civilisationens sociale katastrofer. I Frankrig skabte kredsen omkring filosofen Georges Bataille det hemmelige selskab Acéphale, og i Storbritannien var the Kindred of the Kibbo Kift en slags radikal, dionysisk spejderbevægelse, der på samme tid kan anskues som en art fremtidskult. Hvor Acéphale inkluderede flere frafaldne surrealistere, inkluderede Kibbo Kift folk, der senere blev associeret med britisk surrealisme,

som f.eks. fotografen Angus McBean, der også udgør et led til 1960'ernes modkultur ved at være fotografen bag det berømte billede af the Beatles, hvor de kigger ned fra balkonen hos pladeselskabet EMI, og som blev omslaget til debutalbummet *Please Please Me* (1963).

I lighed med surrealismen søgte kibboerne en total transformation af måden, vi tænker på, og måden, vi lever på. For at opnå dette begyndte de helt konkret at designe utopien fra tøj til telte, så de var rede til at leve i det postcivilisatoriske samfund. Dette resulterede blandt andet i en større udstilling af deres artefakter på Londons Whitechapel Gallery i 1929, der havde til formål at sprede deres ideer (Ross og Bennett). For at modstå den civiliserede verden vendte de sig især mod de oprindelige amerikanere som forbillede, hvilket gjorde, at alle medlemmer af bevægelsen, der var aktiv fra cirka 1920, hvor de sprang ud af den såkaldte *woodcraft*-bevægelse i protest mod Baden-Powells militarisering af spejderbevægelsen under første verdenskrig, tog totemnavne. Bevægelsens leder, John Hargrave, var for eksempel internt kendt som Hvide Ræv, og han beskrev i en række romaner som blandt andre *Harbottle* (1924) og *Young Winkle* (1925), hvordan et kibbo-liv kunne foregå.

Kibbo Kift ønskede at vende tilbage til rødderne og nulstille historien for derfra symbolsk at begynde på en frisk. Medlemmerne blev opfordret til at gifte sig med hinanden og få børn, og overbevisningen var, at Kibbo Kift-træningen ville producere en række sunde og kreative individer, igennem hvilke verden ville udvikle sig til et samfund uden krig, fattigdom og spildte liv. De ønskede selv at producere den ny tids barbarer. Nøglen til fremtiden var individets mentale disciplin, ikke massebevægelser baseret på grupper defineret af race, klasse eller nationalstat (Pollen).

Selv om de britiske fascister og kredsen omkring Oswald Mosley så dem som led i en socialistisk sammensværgelse, som det fremgår af aristokraten Nesta Websters konspirationsteoretiske klassiker *Secret Societies and Subversive Movements* (1924), distancerede Hargrave sig fra socialismens fokus på arbejde som mål og middel ved at indføre et begreb om 'kreativ leg'. Som barbarer ville Kibbo Kift vende ryggen til den civiliserede verden og skabe nye myter og fællesskaber, der ville åbne for andre måder at se os selv og verden på, hvilket betød, at Hargrave hen mod slutningen af

1920'erne eksplicit så bevægelsen som både en religiøs bevægelse i sig selv og som en fortsættelse af rosenkreuzerbroderskabet (Webb 93).

Rosenkorsmanifesterne udkom i begyndelsen af 1600-tallet og er blevet opfattet som en form for litterær spøg, der ofte tilskrives præsten Johann Valentin Andreae. Manifesterne annoncerede en sammensværgelse i form af et skjult broderskab, der arbejdede på at helbrede og reformere verden, og som var i besiddelse af de vises sten. Rosenkorsets lære er sidenhen blevet videreudviklet af okkulte forfattere som Edward Bulwer-Lytton og Eliphas Lévi op gennem det 18. og 19. århundrede, hvor det hele tiden har spillet en semifiktiv rolle og været til stor inspiration for bl.a. frimureriet samt esoteriske selskaber som Hermetic Order of the Golden Dawn og Teosofisk selskab. I lighed med sidstnævnte kæmpede Kibbo Kift for verdensfred og broderskab, hvor alle er inkluderet uden skelen til forskelle baseret på race, tro, køn, kaste eller farve, hvilket blandt andet fremgår af, at de marcherede under Mercators verdensprojektion som flag i stedet for Union Jack, og at de øvede sig i at tale og lave skilte på esperanto.

Efter 1932 blev bevægelsen grundet datidens politiske klima med økonomisk turbulens og stigende politisk ekstremisme 'normaliseret'. Igennem en række tingsråd i starten af 1930'erne udviklede de sig til såkaldte 'grønskjorter', der marcherede i gaderne og i et tidligt eksempel på økoaktivisme kastede grønmalede mursten gennem vinduerne på Downing Street 10 på vegne af naturen. De afklædte sig Robin Hood-tøj og idealiseringen af det middelalderligt fantastiske for i stedet at forlade naturen og iføre sig moderne uniformer, der identificerede dem som grønnskjorter i et urbant klima, hvor der var åbne gadekampe mellem socialistiske rødskjorter og fascistiske sortskjorter.

Som grønnskjorter var de stadig udtryk for en slags magisk idealisme eller måske – med Asger Jorn – en triolektisk tænkning, en mærkeliggørelse af det politiske, idet de netop ikke var hverken rød- eller sortskjorter, men en tredje størrelse, der var mere sær og ikke til entydigt at placere inden for rammerne af vores normale højre-venstre-tænkning. Efter krigen oprettede Hargrave Partiet for Social Kredit, der blandt andet var aktivt i byrådspolitik i London-bydelen Stoke Newington indtil 1951, hvorefter der blev relativt stille omkring ham frem til hans død i 1982.

Fig. 3. Kibbo Kift

Kibboernes afsæt var en spøjs form for sammenslutning af revivalistisk-futuristiske utopister, der havde tilknytning til kommunistiske og socialistiske miljøer, samtidig med at de tydeligt var inspireret af europæisk-romantisk drengebogslitteratur som H. Rider Haggard, James Fenimore Cooper og H.G. Wells, tilsat en knivspids James Frazer, og deres historie er rig på de forviklinger af fiktion og fakta, der nødvendigvis opstår i skredet fra at konsumere ideer til at organisere eksperimentelle, fremtidige livsmåder. Med Frazer kom også en interesse for sammenlignende religioner, hvor bevægelsen som helhed delte en panteistisk tro på alle tings spirituelle immanens, forankret ikke mindst i det engelske landskab.

De kan anses som ikke blot en slags forløbere for 1960'ernes modkultur, men også psykogeografien og grupper som London Psychogeographical Association, der organiserede udflugter til Stonehenge og lignende monumenter i 1990'erne. De ville genfortrylle den moderne verden med myterne

og mysterierne fra en tidligere, mere primitiv tidsalder og derved være i stand til at finde sociale løsninger på de samtidige problemer.

Når vi taler om disse myter, hvor fortællepositionen er anbragt uden for og hinsides den kapitalistiske realisme, taler vi altså om forsøg på at producere denne fremtid gennem en slags selvopfyldende profetier, hvor man ofte opfører sig, som om denne fremtid allerede eksisterer, selv om det måske kun er som talehandling. Eller som magisk handling, om man vil. Det er kunsten, litteraturen, kulturen, som skal skabe disse myter, og derved får de et verdensbyggende potentiale, hvor fremtid og fiktion mødes i portaler, der kollapser de to tidsøjeblikke ind i hinanden og åbner for den gnostiske impuls til at forlade hverdagslivet og træde om bag spejlet til en anden verden, hvor erfaringen af livet er dybere.

I nutidens politiske klima bliver historiske figurer, der symboliserer det andet – barbarerne, monstrene – brugt diskursivt til at forstærke vores frygt for de kræfter, der truer civilisationen, og til at forlange, at forskellige former for undertrykkelse eller diskrimination fortsættes. Ved at identificere sig med disse kræfter i stedet for at frygte dem, ville for eksempel kibboerne åbne nye mulighedsrum og andre mulige fremtider. Måske er der en fornyet myndiggørelse af andre former for subjektivitet til stede i disse muligheder for at fiktionalisere og drømme om at starte forfra et sted, hvor "[b]arbarismen er menneskets naturlige tilstand" (Howard), hvilket blev foldet ud af ikke kun Kibbo Kift, men også Luther Blissett og Nun-gruppen, deres forskelligheder til trods.

Det politisk mærkelige insisterer på, at der er noget, der er større end og uden for konsensusvirkeligheden, og at fornemmelsen af dette mærkelige kan benyttes som et våben til at udvide horisonten for menneskelig potentialitet, frihed og erfaring. Et konstitutivt element i det politisk mærkelige er, som vi har set, myten om en ny tids barbari, som kan bygge bro fra fortiden til fremtiden. For at betræde den må vi ikke blot rømme konsensusvirkeligheden og tilslutte os barbarerne uden for murene, vi må skabe nye verdener gennem narrativer og fiktionaliseringer. Dette er en eksplicit politisk proces. Måske er kunsten ikke at udtrykke et politisk engagement for at legitimere en given praksis, men at forme det.

Der er stadig en verden at vinde.

Kasper Opstrup er forsker og forfatter med base i København. Frem til 2023 er han tilknyttet Reina Sofia-museet i Madrid som konsulent. Hans seneste bøger er *The Way Out* (Minor Compositions, 2017) og *Unexpected Encounters, Possible Futures* (red.) (Antipyrine, 2019). Forskningen bag artiklen har været støttet af Novo Nordisk Fonden, NNF180C0054872.

BEHIND THE MASK ANOTHER MASK

This article investigates concatenations of art, activism and occultism in contemporary art and politics while it, simultaneously, develops a notion of the 'political weird'. Beginning with the Gruppo di Nun's manifesto for a revolutionary demonology, the article traces the interconnectedness between art, politics, and the occult in a historical perspective, using the tactical media scenes from the 90s, with a particular focus on the Luther Blissett project, as a primary point of comparison to the Nun group.

This leads to a reflection on the use of myth functions and hyperstitions as ways of destabilizing truth to make art happen and move it from the fictional to the factual, as well as to a discussion of what happens when political terms are being swapped with occult terms as an act of activism. The article argues that this can be seen as attempts on world building that challenge consensual reality in order to construct new commons, new subjectivities, and new outsides.

The political weird insists that there is an outside and appears when this outside breaks into the present order. It is constituted by irruptions of the irrational and a presence of something that does not belong. Speculating about this outside as a place where barbarians roam, the article, in a final analysis, looks at the intellectual barbarianism of the Kindred of the Kibbo Kift, a youth movement possessed by more than a touch of surrealism which grew out of the British woodcraft movement in the 1920s.

The Kift wanted to invoke another future populated by new barbarians through the realization of art and fictional ideas from not only Rosicrucianism but also authors like James Fenimore Cooper and H. G. Wells. This, they hoped, would bring about a new era of world peace and universal brotherhood.

KEYWORDS

- DA: Kunst, politik, okkultur, Gruppo di Nun, Luther Blissett, The Kindred of the Kibbo Kift, myter, verdensbygning, intellektuelt barbari
- EN: Art, politics, occulture, Gruppo di Nun, Luther Blissett, The Kindred of the Kibbo Kift, myths, world building, intellectual barbarianism

LITTERATUR

- Autonome a.f.r.i.k.a. gruppe. *Handbuch der Kommunikationsguerilla*. Assoziation A, 2001.
- Benjamin, Walter. "Erfaring og fattigdom". Oversat af Peter Madsen. *Kulturkritiske essays*. Udvalg og forord ved Peter Madsen, Gyldendal, 1998, s. 19-25.
- Blissett, Luther. "The Luther Blissett Manifesto". *Mind Invaders: A Reader in Psychic Warfare, Cultural Sabotage and Semiotic Terrorism*, redigeret af Stewart Home, Serpent's Tail, 1997, s. 41-44.
- Breitling, Dustin. "Under the Sign of the Black Mark: Interview with Members of Gruppo Di Nun". Diffractions Collective, 9. marts 2019, <https://diffractionscollective.org/under-the-sign-of-the-black-mark-interview-with-members-of-gruppo-di-nun>. Tilgået 10. april 2022.
- Burrows, David og Simon O'Sullivan. *Fictioning: The Myth-Functions of Contemporary Art and Philosophy*. Edinburgh University Press, 2019.
- Carstens, Delphi. "Hyperstition: An Introduction". *Orphandrift archive*, 2009, www.orphandriftarchive.com/articles/hyperstition-an-introduction. Tilgået 7. april 2022.
- Coverley, Merlin. *Psychogeography*. Pocket Essentials, 2010.
- Cussans, John. *Udeand Uprising: Haiti, Horror and the Zombie Complex*. Strange Attractor Press, 2017.
- Debord, Guy. "Introduction to a Critique of Urban Geography". *Situationist International: Anthology*, redigeret og oversat af Ken Knabb, Bureau of Public Secrets, 2006, s. 8-12.
- Deseriis, Marco. *Improper Names: Collective Pseudonyms from the Luddites to Anonymous*. University of Minnesota Press, 2015.
- Favre, Antoine. *Access to Western Esotericism*. State University of New York Press, 1994.
- Fisher, Mark. *The Weird and the Eerie*. Repeater Books, 2016.
- Graeber, David og David Wengrow. *The Dawn of Everything: A New History of Humanity*. Allen Lane, 2021.
- Gruppo di Nun. "A Manifesto for Revolutionary Demonology". *NERO Editions*, 20. januar 2019, www.neroeditions.com/a-manifesto-for-revolutionary-demonology. Tilgået 4. april 2022.
- Hanegraaf, Wouter. *Esotericism and the Academy: Rejected Knowledge in Western Culture*. Cambridge University Press, 2012.
- Hemmens, Alastair og Gabriel Zacarias, redaktører. *The Situationist International: A Critical Handbook*. Pluto Press, 2020.

- Hochuli, Alex, George Hoare og Phillip Cunliffe. *The End of the End of History: Politics in the Twenty-First Century*. Zero Books, 2021.
- Home, Stewart. *The Assault on Culture: Utopian Currents from Lettrism to Class War*. AK Press, 1991.
- Home, Stewart, redaktør. *Mind Invaders: A Reader in Psychic Warfare, Cultural Sabotage and Semiotic Terrorism*. Serpent's Tail, 1997.
- Howard, Robert E. "Beyond the Black River". *The Complete Chronicles of Conan*. Gollancz, 2006, s. 431-477.
- Lachman, Gary. *Politics and the Occult: The Left, the Right, and the Radically Unseen*. Quest Books, 2008.
- Lachman, Gary. *Dark Star Rising: Magick and Power in the Age of Trump*. Tarcher Perigee, 2018.
- Lotringer, Sylvere og Christian Marazzi, redaktører. *Autonomia: Post-Political Politics*. Semiotext(e), 2007.
- Opstrup, Kasper. "Den utæmmelige kraft: Magisk aktivisme som en reaktion på det reaktionæres genkomst". *K&K*, årg. 46, nr. 126, 2018, s. 147-176.
- Opstrup, Kasper. "From the Mouth of Madness: On the Surrealist Use of Automatism". *Nordic Journal of Aesthetics*, nr. 53, 2017, s. 41-59.
- Opstrup, Kasper. "Vores fjende er drømmeløs søvn – om okkultur som kollektiv enterprise". *Peripeti*, årg. 17, nr. 31, 2020, s. 99-112.
- Opstrup, Kasper. *The Way Out: Invisible Insurrections and Radical Imaginaries in the UK Counter-Culture, c. 1961-1991*. Minor Compositions, 2017.
- Pollen, Annabella. *The Kindred of the Kibbo Kift: Intellectual Barbarians*. Donlon Books, 2015.
- Reich, Ebbe. *Eventyret om Alexander 666*. Gyldendal, 1970.
- Ross, Cathy og Oliver Bennett. *Designing Utopia: John Hargrave and the Kibbo Kift*. Philip Wilson Publishers, 2015.
- Sedgwick, Mark. *Against the Modern World: Traditionalism and the Secret Intellectual History of the Twentieth Century*. Oxford University Press, 2004.
- Thompson, Nato og Gregory Sholette, redaktører. *The Interventionists: User's Manual for the Creative Disruption of Everyday Life*. MASS MoCA, 2004.
- Treitel, Corinna. *A Science for the Soul: Occultism and the Genesis of the German Modern*. John Hopkins University Press, 2004.
- Webb, James. *The Occult Establishment*. Library Press, 1976.
- Wu Ming. "Conspiracy and Social Struggle". *Ill Will*, 11. november 2021, [illwill.com/conspiracy- and-social-struggle?fbclid=IwAR2GrVpQfPmKZld1uq3RAbS4HrwSWwKnKkB2GNsQmrKid_6zQf69dt-Tbxg](https://illwill.com/conspiracy-and-social-struggle?fbclid=IwAR2GrVpQfPmKZld1uq3RAbS4HrwSWwKnKkB2GNsQmrKid_6zQf69dt-Tbxg). Tilgået 5. april 2022.